

Γερμανικό μήνυμα, γαλλικές εμμονές

«Ικανή για τη διεύρυνση» πρέπει να γίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση στη σύνοδο της Νίκαιας, τονίζει ο Φίσερ

Του ΚΩΣΤΑ ΑΡΓΥΡΟΥ

«Ικανή για τη διεύρυνση» θα πρέπει να καταστεί στη Νίκαια η Ευρωπαϊκή Ένωση, υπενθύμισε χθες στις Βρυξέλλες ο Γιόσκα Φίσερ. Ο Γερμανός υπουργός Εξωτερικών τόνισε ότι αυτή είναι η ουσία της συνόδου κορυφής, αφού αν η διεύρυνση γινόταν με τη σημερινή Ε.Ε. θα ήταν καταστροφική για όλους. Τοποθετώντας την έναρξη της διαδικασίας διεύρυνσης γύρω στο 2006 ο κ. Φίσερ απέδειξε ότι το Βερολίνο έχει κατά νου ένα πολύ συγκεκριμένο χάρτη πορείας, για το τι πρέπει να γίνει στην Ευρώπη την ερχόμενη δεκαετία.

Μέχρι το 2004, όταν και το Βερολίνο επιθυμεί τη σύγκλιση μιας νέας Διακυβερνητικής Διάσκεψης θα πρέπει να προχωρήσουν όλες οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις, που προκαλούν τις σημερινές τριβές. Ταυτόχρονα η Γερμανία επιθυμεί να έχουν καθοριστεί επακριβώς σε ένα είδος ευρωπαϊκού Συντάγματος όλων των ειδών οι αρμοδιότητες και οι ρόλοι των υπερεθνικών, εθνικών και περιφερειακών οργάνων στα πρότυπα μιας λειτουργικής ομοσπονδίας. Υπό αυτές οι συνθήκες η διεύρυνση θα μπορούσε να υλοποιηθεί με τους λιγότερους δυνατούς κραδασμούς.

Απέναντι σε αυτή την πρόταση η Γαλλία έδειξε να περιορίζει τους τελευταίους μήνες την πολιτική της σε ένα και μοναδικό στόχο: Τη διατήρηση του ρόλου της ως «ίσου μεταξύ των δύο πρώτων» της Ευρώπης. Ασχολήθηκε δηλαδή όπως μουρμουρίζεται σε αρκετές ευρωπαϊκές πρωτεύουσες όχι με την Ε.Ε. αλλά με τον... εαυτό της.

Μέχρι και χθες ακόμα οι γαλλικές εμμονές άνοιγαν

Τα νέα δεν είναι προς το παρόν και πολύ ενθαρρυντικά για τη γαλλική προεδρία, εν όψει της συνόδου κορυφής στη Νίκαια. Ο εικονιζόμενος κάτοικος της πόλης ίσως, όμως, να διαβάζει απλώς τις λεπτομέρειες για τα μέτρα ασφαλείας, που θα ισχύσουν από σήμερα το βράδυ και θα περιορίσουν τις μετακινήσεις του στις απολύτως αναγκαίες.

νέα μέτωπα τριβών αντί να κλείνουν τα ήδη υπάρχοντα. Για παράδειγμα η πρόταση για ενισχυμένες συνεργασίες στον τομέα της Ευρώμυνας, που εκπορεύεται σε ένα βαθμό και από τη γαλλική επιθυμία να της αναγνωριστεί ο ρόλος μιας στρατιωτικής μεγάλης δύναμης προκάλεσε την αντίδραση των Βρετανών. Οι τελευταίοι ευθυγραμμίστηκαν με τον Αμερικανό υπουργό Αμυνας Γουίλιαμ Κόεν, που δήλωνε πάλι χθες ότι το ΝΑΤΟ θα χάσει τη σημασία του αν οι Ευρωπαίοι δημιουργήσουν ένα αμυντικό οργανισμό ανταγωνιστικό προς αυτό. Την ίδια ώρα οι Γερμανοί έχουν δηλώσει έτοιμοι να αναλάβουν τις ευ-

θύνες τους για μια κοινή αμυντική πολιτική, αλλά αποφεύγουν να προκαλούν τους υπερατλαντικούς συμμάχους και τους Βρετανούς θεματοφύλακες της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας.

Είναι βέβαια αξιοσημείωτο, ότι για πρώτη ίσως φορά το Βερολίνο διατύπωσε με τόση σαφήνεια τα ενδιαφέροντά του απέναντι στο Παρίσι. Ακόμα και αν ο κ. Σρέντερ υποχωρήσει στη Νίκαια, για να σώσει τη σύνοδο από το ναυάγιο, η Γαλλία πρέπει να έλαβε το μήνυμα. Ο γαλλο-γερμανικός άξονας μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί μόνο αν ο στόχος του είναι μια περισσότερο ομοσπονδιακή Ευρώπη και μόνο αν λαμβάνει

υπόψη του τα εθνικά συμφέροντα και των δύο. Η «διευκρίνιση» αυτή του κ. Σρέντερ ίσως να εξηγήσει και το «μπέρδεμα» της γαλλικής προεδρίας, που βρέθηκε στο στόχαστρο και άλλων χωρών.

Ηρεμη δύναμη

Συνειδητά ή ασυνειδητά ο Γερμανός καγκελάριος φρόντισε να εκθέσει τη γαλλική προεδρία, κρατώντας για τον εαυτό του το δικαίωμα να είναι αυτός που θα σώσει την κατάσταση. Η Γερμανία επέλεξε το ρόλο της «ήρεμης δύναμης». Εκμεταλλεύτηκε την αδυναμία της Γαλλίας να λειτουργήσει ως διαμεσολαβητής. Έτσι, ξαφνικά, χώρες όπως η Ισπανία παρατηρούν

«απομόνωση της Γαλλίας» και δείχνουν πιο κοντά στη γερμανική αντίληψη.

Μικρότερες χώρες, που παραδοσιακά η πολιτική τους επηρεάζονταν από το φόβο για «Ευρώπη δύο ταχυτήτων», νιώθουν πιο ήσυχες, ακούγοντας τις γερμανικές διαβεβαιώσεις ότι «Ευρώπη δεν είναι μόνο ο γαλλογερμανικός άξονας». Οποιοσ δει το πώς λειτουργούν ομοσπονδιακές δημοκρατίες στην Ευρώπη, κατανοεί ότι η πρόταση για μια ευρωπαϊκή ομοσπονδία μπορεί να διασφαλίσει περισσότερα δικαιώματα και αυτονομία στους μικρούς από ό,τι η γαλλική προσκόλληση στην ιδέα της «πρωτοπορίας» μερικών χωρών και

των «ειδικών σχέσεων» των μεγάλων μεταξύ τους. Ο τρόπος επίσης, που η Γαλλία χειρίστηκε την «αυστριακή κρίση» μάλλον δεν αύξησε τις συμπάθειες των «μικρών» προς αυτή. Ούτε πρέπει να περάσει απαρατήρητη η μάλλον κακόγουστη «υπενθύμηση» του κ. Σιράκ προς τους Γερμανούς ότι η χώρα του είναι μια «ατομική δύναμη». Η Γαλλία στην προσπάθειά της να αποτρέψει έναν «συμβολισμό», την αύξηση δηλαδή των γερμανικών ψήφων στο Συμβούλιο, όχι μόνο έθεσε σε κίνδυνο τη δική της προεδρία αλλά πέτυχε ακριβώς αυτό που δεν ήθελε, ενισχύοντας ουσιαστικά το ρόλο της Γερμανίας.

Πιο ισχυρό το Βερολίνο

Του JOHN VINOCOUR
The INTERNATIONAL HERALD TRIBUNE

Ανεξαρτήτως της φόρμουλας που θα βρεθεί για την αντιμετώπιση της προσπάθειας της Γερμανίας να αυξήσει τον αριθμό των ψήφων της στο Συμβούλιο Υπουργών, ένα γεγονός είναι αναπόφευκτο: οι Γερμανοί κινούνται προς μια πιο ισχυρή θέση στην Ε.Ε.

Εξαιτίας της ανοικτής προσπάθειας της Γερμανίας να εξασφαλίσει ένα σύστημα ψηφοφορίας το οποίο θα την καθιστά primus inter paris στη σχέση της με τη Γαλλία, τη Γερμανία και την Ιταλία, η συνάντηση της Νίκαιας μετατρέπεται σε σημείο καμπής για τη μεταπολεμική Ευρώπη. Εκ πρώτης όψεως, οι συνομιλίες της Νίκαιας έχουν ως στόχο την ανακατανομή της δύναμης μεταξύ των μελών της Ε.Ε. εν όψει της προς Ανατολάς διεύρυνσης, στην πραγματικότητα όμως πρόκειται για μια διαδικασία η οποία επανακαθιστά τη Γερμανία, πολιτικά, αλλά και γεωγραφικά και οικονομικά, ως το κυρίαρχο κέντρο εξουσίας στην Ευρώπη. Αν λοιπόν μιλήσει κανείς χωρίς περιστροφές για τη Νίκαια, η όλη συζήτηση συνοψίζεται στο εξής, όπως το έθεσε και βουλευτής του Εργατικού Κόμματος: «Θέλωμε ένα αποτέλεσμα που θα επιβεβαιώνει την ισχύ της Γερμανίας;».

Κυρίαρχο κέντρο εξουσίας η Γερμανία, μετά τη σύνοδο της Νίκαιας.

Η αναθεώρηση του συστήματος ψηφοφορίας αφορά το Συμβούλιο Υπουργών, όπου η Γερμανία, η Βρετανία και η Γαλλία διαθέτουν η καθεμιά από δέκα ψήφους και τα υπόλοιπα μέλη λιγότερες. Βάσει της γερμανικής πρότασης, η Γερμανία θα διαθέτει περισσότερες ψήφους από κάθε άλλο μέλος. Ειδίως, αν υιοθετηθεί το σύστημα της διπλής πλειοψηφίας, το μέγεθος της Γερμανίας θα ληφθεί υπ' όψιν σε μια διαδικασία βασισμένη εν μέρει στον αριθμό του πληθυσμού της κάθε χώρας μέλους.

Η Βρετανία δεν θα είχε πρόβλημα να το αποδεχθεί αυτό, έχοντας επιλέξει επί του παρόντος έναν δευτερεύοντα ρόλο στη σχέση της με την Ε.Ε. Η Ισπανία θεωρεί ότι η γερμανική θέση δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την ενίσχυση της δικής της ψήφου, στα επίπεδα της Γαλλίας ή της Ιταλίας. Η Ολλανδία αντιμετωπίζει με θετικό μάτι τη γερμανική πρόταση. Όμως η Γαλλία, αυτή τη στιγμή είναι εντελώς αντίθετη. Η Γαλλία φοβάται ξεκάθαρα ότι μένει πίσω. Αν λάβει κανείς υπ' όψιν το γεγονός ότι καμία άλλη κυβέρνηση πλυν της Γαλλίας δεν έχει αντιδράσει στις γερμανικές θέσεις, θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη η νίκη του Σρέντερ είτε στη Νίκαια είτε λίγο αργότερα.

Εχοντας λειτουργήσει επί δεκαετίες ως ο βασικός χρηματοδότης της Ε.Ε. η κυβέρνηση του κ. Σρέντερ θεωρεί ότι ήρθε ώρα να εισπράξει η Γερμανία μια αναγνώριση από τους υπόλοιπους εταίρους, μια αναγνώριση την οποία οι Γερμανοί θα εισπράξουν ως ευχαριστώ για τη γενναιοδωρία τους. Εκείνη που βρίσκεται σε ιδιαίτερα δύσκολη θέση είναι η Γαλλία: εκεί που ήλπιζε να στρέψει την προσοχή της Ευρώπης στον αναντικατάστατο ηγετικό της ρόλο, βλέπει την επιρροή της ιδιαίτερα μειωμένη τις παραμονές της διάσκεψης.